

Олена МАМЧИЧ**КОНСТАНТА**

Глибока блакить кольорів осені, нетривка велич землі, що гоується до зустрічі з юністю весни, падіння в яскраву зірковість літа – усе це є **КОНСТАНТОЮ** вічного життя, яке дивує своєю швидкоплинністю. Безмежність шалених вітрів, неквапливість наскрізних дощів – **КОНСТАНТА** почуттів, від радощів до болю...

КОНСТАНТА віри, надії й любові у непереможному прагненні людини до самопізнання, сприйняття ідеалу доброти і відчуття себе тільки нікчемною частиною неоглядного всесвіту...

Залишаймося ж у пам'яті одне одного чесними, щирими тією повнотою почуттів, із якою є приреченими пройти своєю та чужими долями...

Олена Мамчич народилася в м. Чернігові. Закінчила філологічний факультет Київського державного університету імені Тараса Шевченка. Доцент кафедри мов і методики їх викладання у початковій школі Чернігівського національного педуніверситету імені Т.Г. Шевченка, кандидат педагогічних наук. Відмінник освіти України. Автор 85 наукових публікацій, 21 антології та п'ятьох поетичних збірок: «Територія душі», «Обмани дощів», «Покаяння», «...І був вечір, і був ранок...», «Акварелі». Літературний редактор, перекладач. Дипломант Всеукраїнського літературного конкурсу «РУСЛО» (м. Київ, 2007 р.). Член літературної спілки «Чернігів».

* * *

Існує слово джерелом натхнення, на світі білім ти живеш і я, блукають люди у безсмертних йменнях, і ще приймає гнів життя Земля. Здобута слава – тягарем на плечі, проблеми має гідність, віра й честь, і може статись, що за ранком вечір впаде на білий світ з глухих небес. Зотлілий час, спотворений століттям, загубить все рухливе в мить одну, а ти, любове, зеленавим віттям до себе кличеш на вітрила сну...

* * *

Крик безголосий – хибне перемир'я чужих стандартів благості й добра, і прийде сум спізнілого дозвілля, якщо настане милості пора. Хоча свічки ще встигнем запалити, а все одно життів не повернуть... Вони пішли, а ми – лишилися жити і пізнавати біль земний і суть...

* * *

Благання весен не навчило жить, не розірвавши коло веселково, привчи себе і вірять, і любить, повіривши у суть свою і слово...

* * *

У спогади поринула земля, вона відчула стиглий біль і спеку, рухлива воля, наче немовля, лоскоче душу – сонце йде до Мекки. Грішити треба аж до самоти, у тих турботах очманіють бренди, віддай борги, а очі бідноти усім простять нещирості моменти. І ти злукавиш, адже знов – один, в бурхливих ріках серце шаленіє, і скло, заляпане парадністю вітрин, іржавим брудом нас, глухих, накриє. Отож згадаймо, братіє, себе, ми йшли колись у прапорах червоних, залитих кров'ю (і тебе залле), а на церквах безсилим вили дзвони. Хіба ж забудемо оті круті часи й прапороносців, відданих ідеям? І той шматочок хліба відкуси – згадай голодомор – іде він! Голодомор у душах і серцях, голодомор у пам'яті, турботах, голодомор в брудних чужих думках, голодомору чую сумні кроки...

* * *

Живеш, як неук, в давніх засторогах, ярмом життя у пастках сірих днів, і вже не знаєш, де ж твоя дорога у молитвах замріяних богів. Кмітливе щастя дивиться у вікна, двобій триває у добрі зі злом, і ти, можливо, до недолі звикнеш і знов зустрінеш сірий бурелом. Та ще не вечір, ще всміхнеться доля, життя сюїта подарує мить, і час бажання, і терпку недолю, і вічність неба сонячних століть...

* * *

А серце звикло до бажань лукавих, що вихвалялись на вітрилах днів, у шаблях часу, в буреломах слави, у мерехтінні скривджених вогнів... Не маю звички обдурити долю, що вказує невпізнані шляхи, о Боже! Скільки маю з'їсти солі, щоби своїми стали вороги...

* * *

Нехай не все складалося завчасно, рядки газет журили крадькома, і літер біль паплюжив мову красну, здавалося, що влітку йде зима. Ти очманів від криги слів безвладних, неначе лід струну душі порвав, не відчував поради безпорадних, ланцюг з хрестом давно із шиї зняв. І довелося слухати промову нещирих і замріяних щедрот, у гурті слів премудрих бачив знову, як народився той чужий народ. Він ще живий на шпальтах сьогodenня, іще блукає в царині надій, не позабувши рід святий і ймення, життя століть залатаний сувій...

* * *

Застрягли ми в чутках балаканини, не можемо вже зупинити рух думок стрімких, що пнуться, швидкоплинні, а вітер чистий теж немовби вщух. Де ж ви, німі герої сьогodenня? Сховалися в тенетах мудрих слів? І лине час, нові блукають ймення, й запал гарячий у плітках згорів. Невже простили всім гріхи торішні і віримо тим голосам з небес? Шлемо прокльони в душі вічно грішні і надягаємо невинний срібний хрест. О Боже ж мій! Ти, мабуть, зупинився від сварок тих і втратив майбуття, і миті кожної за нас, лихих, молився, благаючи пристойного життя? А небо слухало ті

жалощі безвинні і, мабуть, плакало, хитаючи дощі, і щиро вірило блаженному молінню, осіннє сонце навіть впало у кущі. Прости за все дітей своїх безродних, не гнівайся на нас за те, що ми такі, не полишай душі свого народу, прости за все і відпусти гріхи...

* * *

Блаженних депутатів голос чути, блокують совість на теренах днів, країна знову – у моральній скруті, народ безтямний наче одурів. Все терпить: і знущання, і отруту, і слів гірких блукання у пільмі, любов нещирю і ненависть люту, і чад промов у сонячній луні. Невже усе коли-небудь скінчиться? То як же жити будемо тоді? Молись, народе, не спиняй молитви, бо ж бути капостям, нещастям і біді. Прости усе їм, рекрутам зухвалим, котрі спасіння бачать у грошах, невже не вистачить того, що вже накрали, без Бога в серці, з вогником в очах?..

* * *

Зухвалих радощів не вистачає серцю і посмішок незграбних, і вогню, коли благанням у гріхах відвертих хвилини гостроверхі зупиню. Впаду – і на коліна стане юність, і зрілість забажає теж піти, від неї відсторонено відсунуть – і опинюсь самотністю в пільмі. За все життя не сплачено й копійки, у грозах зупинилася весна, і щирі зими у безсилах мріях засвітять зорі на ранкових снах. Прости мене, блаженна сива доле, ти все дала так, як звелів Господь, я прийняла шифровані паролі, душі своєї незрадливу плоть. І все пройду, і все почну спочатку, ще вистачить і серця, і вогню... І знову небо зріже правду-матку, що у словах сміливих зупиню. Дай, Боже, сили ти мені й надалі, не зупини років блаженний біг, відвертість серця, зоряні хорали, і дай все те, що дати ще не встиг...

* * *

У мріях сонця – вічний білий світ, і зелен сад улітку плодоносить, пташиний веселковий переліт, і листя жовте, як вирує осінь... Це все – життя, що пестить кожну мить, в роках блукаємо,

неначе навіжені, і обіймає нас жага століть, і сивий дощ хапає-мо у жмені... Благаймо ж Бога: подаруй роки, продовжи щастя мандрувать землею, у барвах неба – ширих днів рядки і мудрий погляд Долі – без єлею...

«... І був вечір, і був ранок...»

Який зухвалий, очманілий час. Та обережні доброта і світло. Гріхи планети спокушають нас. Хоча прощати їй давно набридло. А десь блукає запізніла віра Голгофою під іменем Христа, надія – пташка сіра та безкрила, любов з категоричністю перста. Де нам шукать цілющого бальзаму? Де шлях до сонця посеред імлі? Як довго йти нам до святого Храму, що зберегти в століттях не змогли...

* * *

Як ти гадаєш – буде сонце-диво, чи знову вітер вкриє теплий дім? Чи зникне осінь у дощах та зливах, собою спинить лихоліття зим? У Храмі серця буде спокій далі чи доведеться стрінути біду? Вже Доля роздала усі медалі – та тільки я – своєї не знайду. Чому минаєш схрещені дороги-безбарвним світлом під орнамент криг? Чекаєш волі, йдеш до свого Бога, у днях блукаєш, відмолвивши гріх? А наостанку залиши хвилину, що крадькома повзе в твоїх роках, та ніч минеться – і прозора днина знов звабить сонце в стриманих зірках...

* * *

Долюби наостанку спокуси та нещирість наскрізних дощів, хай від болю і сонце не лусне і не зрадить своїх почуттів. За кустратими хмарами чує оксамити осінніх примар, вітер грішний снігами вирує, бавить сполохи прикрощів чвар. Помандрую за осінню зранку, пошукаю вечірню струну і, відсунувши ночі фіранку, літню спеку собі поверну...

* * *

То все – легенда, і прадавній смуток жбурляє дню і ночі білий

сніг, і сивим сном неначе серце скуто, юрбою хвиля огортає вік. Роздерли мертві віти ці дерева, які людською пам'яттю жили, від гніву взявши силу Брата-лева, прикривши безлад, жахом проросли...

* * *

Вмирає вишня, втомлена й безсила, під тягарем байдужості й болінь. Жила з любов'ю, що на світі білім усім правує, поки прийде тлінь. І скінчиться оця маленька сага, яка, однак, тривала стільки літ. Сокиру візьме в руки чолові'яга, рубне по серцю – потемніє світ...

* * *

Лелеко білий, у яснім серпанку, і воля в крилах – мрія про блакить. Хоч вітер віє, з вечора й до ранку, чекаєш сонця, що пала-горить. Потворний вечір знов його сховає, напризволяще кине далекі. А ранок світлий буде щирим раєм, і промінь сонця вклониться тобі...

* * *

Невже встигаєш, сонце, бути чесним і у молитвах вічно воскресати? Хіба рокам снаги ще вистачає для сповідей і щирих слів осінніх?..

* * *

Ще сонце волелюбне і запекле, ще вабить нас найвищий еталон, але існує й протилежний вектор, що зневажає совість і закон. Іще лунає добровісне слово і кличе нас під стяги боротьби, та всім керує віковична змова добра зі злом на теренах доби...

* * *

Люби народ, державо, серцем щирим – лише любов'ю визначай буття!.. Плекатимуть тебе в добрі та мирі, і темряві – не буде вороття. А нині – у снігах твоя дорога, яка веде в незвідану безмеж, забувши мову і забувши Бога, – дітей своїх ти вже не впізнаєш...

* * *

Хист шляхетний обрала природа. Не навмисно, а все ж дожива. Безпорадність святого народу лихом пада у прірву-слова. І немає

ні ходу, ні броду, а неправда – балачка пуста. Де ж ти, воля сліпого народу, що в століттях замкнула уста?..

* * *

Чому століття розгубилось і без любові прожива? Гріхи спокуті за немилість і за безжалісні слова? Чому байдуже сонце сяє і небо з горя не впаде? Чому за все усіх прощає – і день за ніччю знову йде?..

* * *

І вечір був, і щирий ранок... Так здавна сталося на землі, що сонце в небі заблукало у молитвах, як уві сні... Ти, земле, сива і понура, в червоних маках зацвітеш... Мине печаль, мине зажура, якщо життям до Бога йдеш...

Райдуга осені

Кохання вічне, як химерний світ, його пізнати не дано нікому, і знов пірнаю крізь багаття літ в цю блискавку та божевілля грому. Лечу у вирій за роками вслід та не віддам нічого без прощання, і зупиню собою щастя мить шаленого, та все ж мого – кохання...

* * *

Як ці зірки відчути знову і неба відстань осягти? Крізь погляд осені суворий своє кохання пронести? І жар душі не остудити, і погляд світу відчувать, і щохвилини щиро жити, не помічаючи проклять? Все переконливо мінливо у цьому світі без прикрас – і тільки Доля, в сніг і зливу, любов'ю захищає нас...

* * *

На середині шляху тебе зупиню, увірвусь в твоє серце коханням, і печалі буття я відразу спиню, все закривши нестримним бажанням, заберу я до себе турботи твої – їх достатньо на кожному кроці – неціловані очі як сонце зорі, цілувати їх буду – так хочу... Мій коханий, щасливі твої кораблі – світ життя перед ними

відкритий, і чекають на них на далекій землі щастя, доля і чисті досвіття...

* * *

Твої руки, моє кохання, обіймають осінній світ, в небі сонце – неначе востаннє – крізь багаття медових літ. Чую знову твою засторогу, мій спокусливий промінь весни, кличуть серце надії дороги до бажання, у мрії та сні...

* * *

Ще до осені лишилось кілька літ, знову кличуть весни-крила у політ, відкриває сонце стежку в небеса – та минають негаразди і гроза. Погляд сонця не відштовхує роки, та у небі щиро світяться зірки... Скільки, осене, на світі мені жить, сумувати і радіти? Вічність? Мить?..

* * *

Мости печалі крізь роки. Минає літо. Як білий папірець, війне зима. Від осені нікуди не подітись, вона, нешира, душу обійма. Стискає серце в жалощах і злобі... В житті невчасним – відчаю нема, цій загадково стриманій особі не віриться, що вже давно – сама...

* * *

Чому той ризик зупиняє серце? І що віддам безсилому вогню? Ти ще живеш, хоча чекаєш смерті, збагни дощі, а я – тебе збагну. Озветься знову розмаїте літо, а квіти голі – в крапельках роси... Хіба прощати – означає «жити»? Хіба кохати – означає «ти»?..

* * *

Лишаю день і ніч лишаю в глухім обшарпанім куті, іду у далеч небокраю по твердо обраній путі... Шовкове сонячне волосся квітує маком навесні – це все примарою здалося або ж наснилося мені... роздерло небо ліс і поле, птахи сховались під дощем, на згадку – всі примхливі ролі, що вкриті бісовим плащем...

* * *

Шепоче ліс – весна блукає лісом, шукає щастя поміж стиглих днів, а хибне сонце – наче куля – висне і відчуває нерозумність злив...

* * *

Тебе здивує і навек прилине примхлива щирість світлих почуттів, тож зміни у житті – це вже вторинне – взаємодія сонця і дощів. Так, спромоглася осінь знять затулу знайти натхнення інших помилок, бо ж винувата, бо ж, напевно, чула – кохають люди в крайнощах зірок. Хвилина милозвуччя благоліпна, розвіює нальоти гіркоти, та вироста минуле, ніжно хибне, в досягненні великої мети...

* * *

Терпіння – дар Богів, а мудрість – цілий світ, років бурхливих цінності – примарні, бо кривда все життя за правдою біжить і обкрада хвилини незугарні. І мусить знову день за ніччю грішно йти, прощати морок небесам безсонним, штовхає вітер хвилями плоти в усі часи по смугах – біло-чорних...

* * *

У символах життя прощає стиглий вік, і стежить безталанно день за ніччю, на втіху Долі цей останній крик – нестерпний в очевидності сторіччя. Належить сонцю пам'яті роса, а рай бентежить пекло порятунком, і сяє райдуга, як спиниться гроза, хоч за вчорашнє сплачуєм рахунки...

* * *

На тлі небажаних прощань, сумних побачень і жалюгідності вагань, що смуток значать, не пара – праведність гріхів думок практичних... Осіли роки з берегів у русла звичні, і вже замерзли небеса над білим снігом, і безголоса пісня вся – мовчанням криги...

* * *

І знов замріяли чутки пробігти людом, дзвінок останній крізь роки почувеш всюди. Завзятим блиском миготить вогонь минулий, цієї миті – не спинить безсилим гулом. Тримай хвилини у руці відбитком щастя, одноманітності дощів тебе – не вкрасти...